

Zdieľanie skúseností zo Slovenska

Ing. Milan Semančík

01.12.2025

Slovensko v číslach

- Počet obyvateľov: **5,4 mil.** (50,3% vo vidieckych oblastiach)
- Celková rozloha SR: **4 903 600 ha** (49 036 km²)
- Poľnohospodárska pôda: **1 921 563 ha**
 - Orná pôda: **1 350 180 ha**
 - Trvalé trávne porasty (lúky a pasienky): **520 581 ha**
 - Trvalé kultúry (sady, vinice, chmeľnice): **18 456 ha**
 - Domáce záhradky: **32 346 ha**
- Lesné pozemky: **2 012 414 ha**
- Vodné plochy: **94 764 ha**

Pôdne a klimatické podmienky

- **Oblasť:** vnútrozemské mierne podnebie (štyri ročné obdobia)

- **Nadmorská výška:**

- najnižšia 94 m. n. m. (Klin nad Bodrogom)
- najvyššia 2654 m. n. m. (Gerlach – Vysoké Tatry)

- **Pôdny fond:**

- orná pôda - 70,7% ,
- trvalé trávne porasty - 26,6%,
- trvalé kultúry - 1,0%,
- domáce záhradky - 1,7%

- **Priemerný ročný úhrn zrážok:**

- 550 mm (Podunajská nížina)
- 2 000 mm (Vysoké Tatry)

- **Teploty vzduchu:**

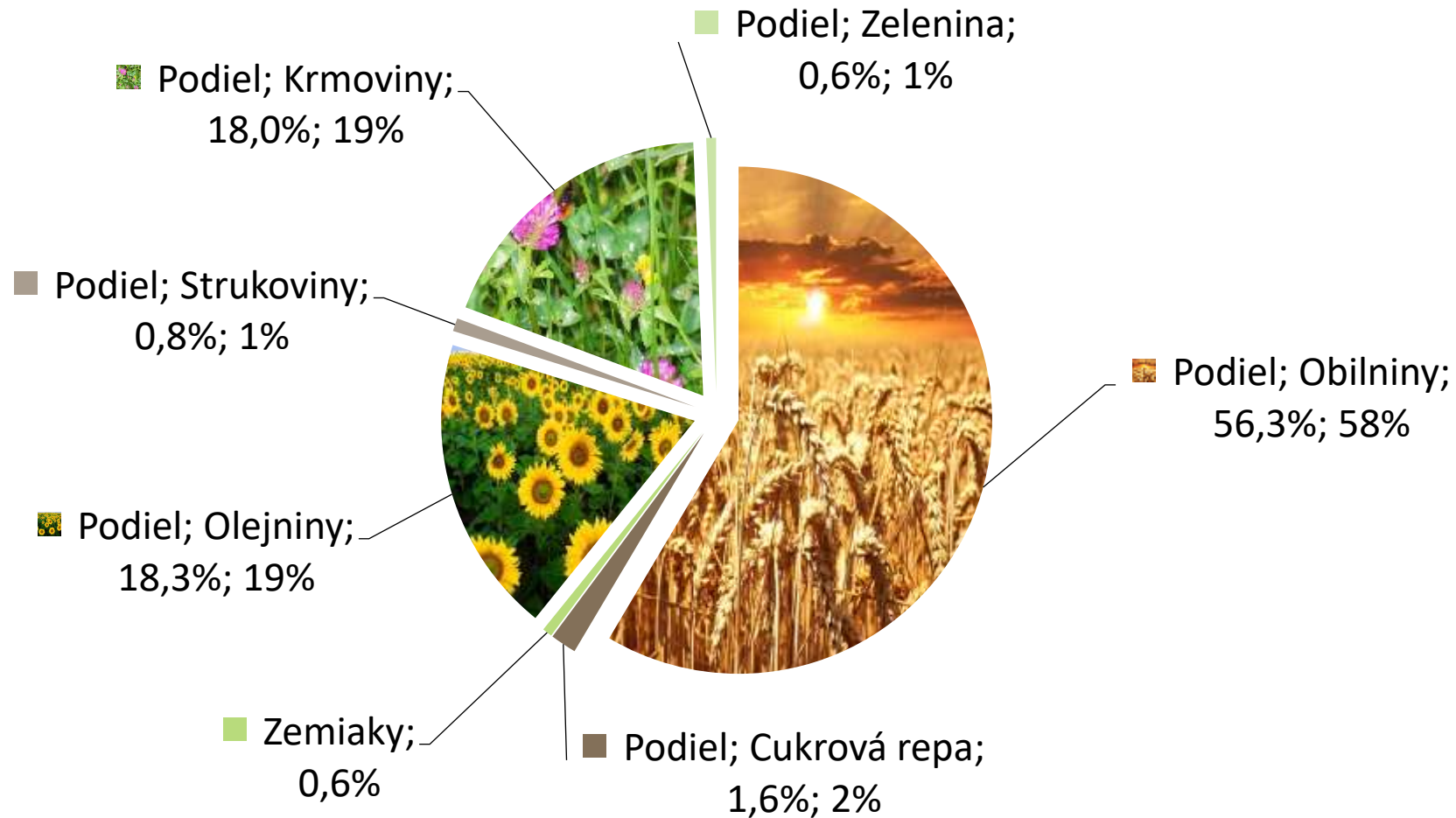
- leto 18-21°C
- zima -1–2°C
- priemerná ročná teplota je 9-11°C

Slovenské poľnohospodárstvo v číslach

- Podiel SR na poľnohospodárstve EÚ: **0,6%**
- Podiel pôdohospodárstva na HDP SR: **2,68%**
(v bežných cenách)
- Podiel pôdohospodárstva na zamestnanosti SR: **3,28%**
- Priemerná veľkosť farmy: **95 ha**
(vrátane neregistrovaných fyzických osôb)

Podiel hlavných poľných plodín

Spoločná poľnohospodárska politika EÚ

- **Jedna z najdôležitejších politík EÚ**
- Nastavuje rámec európskeho poľnohospodárstva a tým aj podmienky pre produkciu zdravých a bezpečných potravín produkovaných udržateľným spôsobom pre cca 500 miliónov spotrebiteľov
- Poľnohospodári sa starajú o životné prostredie, pôdu, vodu, vzduch a biodiverzitu – **48 % celkovej výmery EÚ**
- Veľký počet pracovných miest:
- 22 miliónov osôb v poľnohospodárstve
- 44 miliónov osôb v poľnohospodárstve, potravinárstve, obchode a službách
- Vidiecke oblasti sú domovom pre 55 % občanov EÚ

Viacročný finančný rámec (Oznámenie EK Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade z 14.02.2018)

Návrhy:

- **zachovanie úrovne výdavkov na SPP v súčasnej výške**
- Zníženie rozpočtu o 30% - odmietame
- Zníženie rozpočtu o 15% - odmietame
- Zavedenie povinnej degresivity priamych platieb, ktoré v súčasnosti predstavujú cca 70% rozpočtu SPP by výrazne poškodilo slovenské poľnohospodárstvo

SPPK súčasťou Konzorcia mimovládnych organizácií Českej republiky

- Odmietnutie povinného zastropovania platieb a degresivity platieb
- **Rovnaké podmienky v národných, ako aj regionálnych podporách**
- Vytvorenie spoločných európskych pravidiel pre obchodné reťazce
- **Zvýšenie podpory na citlivé komodity v RV a ŽV až na 30%**

Odmietnutie povinného zastropovania platieb a degresivity platieb

- Degresivita platieb či už priamych, platieb na ANC oblasti ale aj iných je znevýhodnením poľnohospodárov.
- Zastropovanie platieb je systémom, ktorý trestá veľkých poľnohospodárov bez ohľadu na ich zameranie, produkciu či zamestnanosť.
- Uplatnením zastropovania by došlo k zníženiu konkurencieschopnosti a k znevýhodneniu veľkých fariem a podnikov.

Vytvorenie spoločných európskych pravidiel pre obchodné reťazce

- Poľnohospodári sú dlhodobo najslabším článkom v potravinovej vertikále.
- Prostredníctvom obchodných reťazcov sa predáva **viac ako 80 % potravín**.
- Nákupné ceny dlhodobo nekorešpondujú s cenami tovarov dostupných v OR, keď aj drahší tovar za vyššiu nákupnú cenu je na pultoch ponúkaný lacnejšie – **dôvodom sú najmä rôzne marže na výrobky**.
- Je potrebné aby boli vzťahy v reťazci vyvážené a postavenie jednotlivých článkov rovnocenné.
- **Je nevyhnutné pripraviť opatrenia v boji proti nekalým obchodným praktikám aj na úrovni EÚ, ako už v júni 2016 vyzvali poslanci EP.**

Potravinári sú mimoriadne zraniteľní voči uplatňovaniu nekalých obchodných praktík zo strany obchodných reťazcov

Nespravodlivé prerozdelenie marží jedna z príčin úpadku slovenského poľnohospodárstva a potravinárstva

- **SPPK žiadala zavedenie úradného sledovania cien a marží v potravinovom reťazci na Slovensku. Hlavné dôvody:**
 - výrazný pokles miery sebestačnosti SR v základných potravinách pod 50%,
 - nespravodlivé prerozdelenie marží v potravinovom reťazci,
 - zvýhodňovanie dodávateľov na trhu SR prostredníctvom nižších marží na porovnateľné výrobky,
 - získanie objektívneho pohľadu na hlavné dôvody veľkých rozdielov medzi odbytovou cenou poľnohospodárov a potravinárov a spotrebiteľskou cenou na pulte.

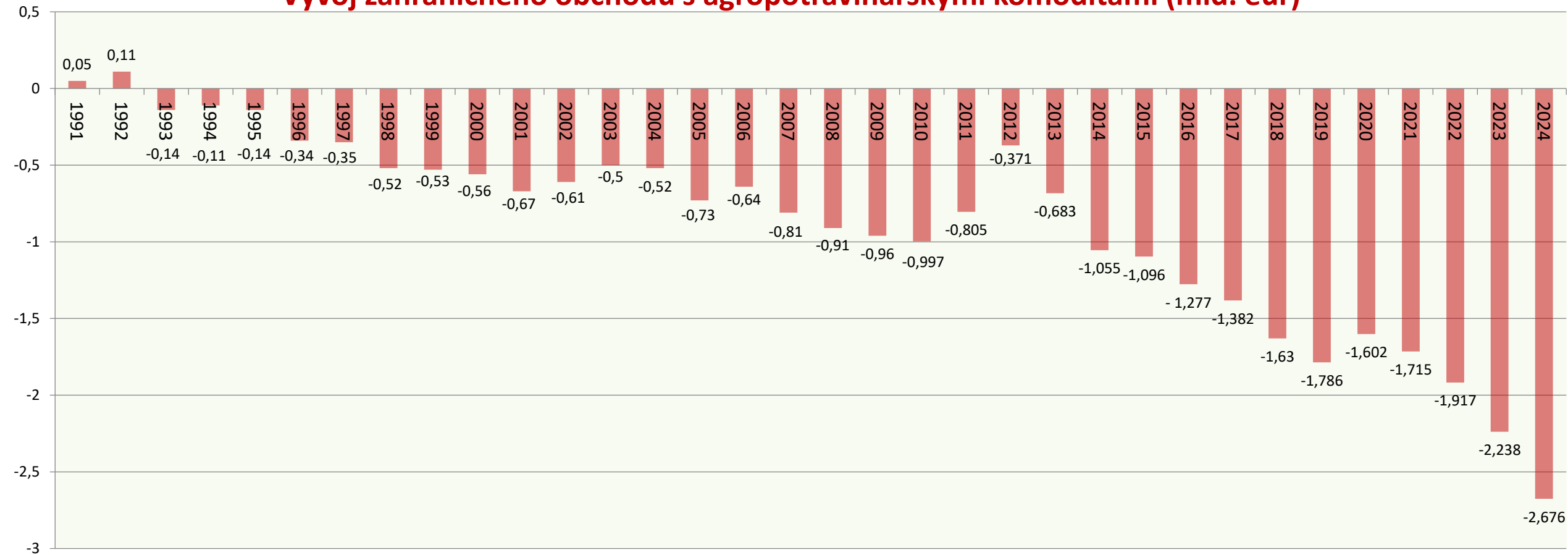
Obchodné reťazce

- Príchod nadnárodných maloobchodných systémov do SR – po roku 1998
- Carrefour, TESCO, Metro, Ahold (Hypernova), Billa, Kaufland, Lidl
+ **COOP Jednota**
- **Nekalé praktiky** – povinnosť „zaplatiť si“ za možnosť byť dodávateľom
- **Systém** pre dodávateľov zo SR **dlhodobu neudržateľný**

Dôsledky uplatňovania nekalých obchodných praktík

Prepad salda zahranično-obchodnej bilancie

Vývoj zahraničného obchodu s agropotravinárskymi komoditami (mld. eur)

Porovnanie zahraničného obchodu s agropotravinárskymi komoditami v rokoch 2017-2024

SALDO v mil. EUR:

Odvetvie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Živočíšne výrobky	-438,0	-470,2	-542,8	-582,8	-588,4	-749,2	-881,0	-960,1
Rastlinné výrobky	-54,7	-138,6	-197,9	-77,0	-61,5	127,4	-55,0	-295,7
Tuky, oleje, vosky	-89,0	-82,4	-102,6	-16,5	-54,4	-178,7	-180,2	-156,0
Potraviny, nápoje, tabak	-800,1	-938,5	-942,3	-925,4	-1 011,0	-1 116,3	-1 113,9	-1 264,3
Spolu	-1 381,8	-1 629,7	-1 785,6	-1 601,7	-1 715,3	-1 916,8	-2 238,2	-2 676,1

Vývoj zastúpenia potravín slovenského pôvodu na pultoch OR:
r. 2002 – 76% **r. 2004 – 67%** **r. 2024 – 40%**

Východiská tvorby poľnohospodárskej politiky na roky 2023-2027

- Potreba zvyšovať konkurencieschopnosť
- Neoptimálna štruktúra produkcie
- Nízka zamestnanosť v poľnohospodárstve a na vidieku
- Rozvoj infraštruktúry a služieb na vidieku
- Slabo rozvinutý spracovateľský priemysel
- Mladí a malí farmári
- Trh s pôdou
- Životné prostredie a klíma
- Poradenstvo, vzdelávanie, výskum

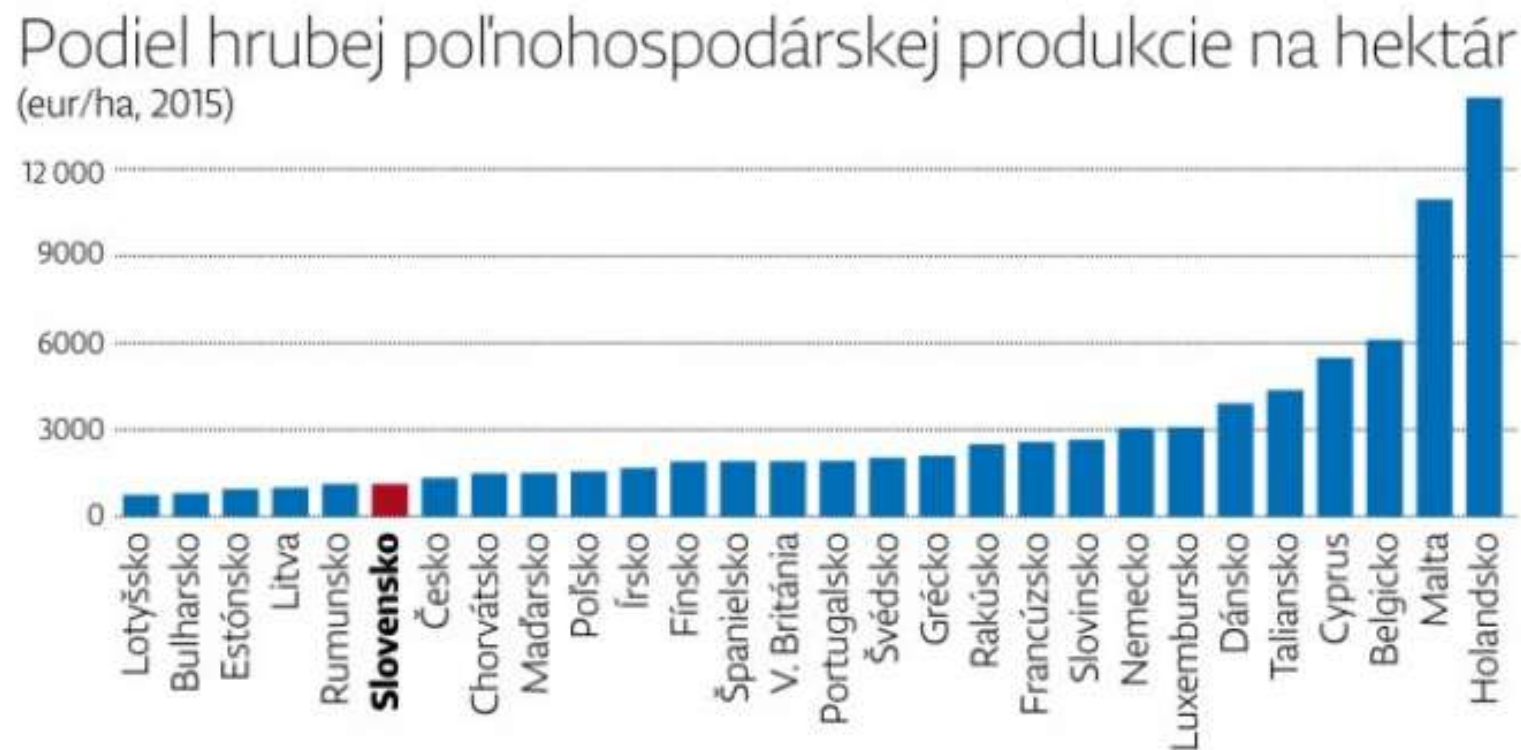
Neoptimálna štruktúra produkcie

**Chýba produkcia
ovocia a zeleniny,
Klesá živočíšna výroba**

	Slovensko	EÚ27	SR/EÚ27
Obilniny	28.0%	12.7%	221%
Priemyselné plodiny	14.3%	5.1%	278%
Krmoviny	7.3%	6.8%	107%
Zelenina	4.5%	15.8%	28%
Zemiaky	2.1%	3.4%	62%
Ovocie	2.0%	8.1%	25%
Ostatné plodiny	0.4%	0.6%	69%
Hovädzí dobytok	4.9%	7.6%	65%
Ošipané	7.1%	10.8%	66%
Ovce a kozy	0.5%	1.1%	51%
Hydina	4.4%	5.3%	83%
Ostatné zvieratá	0.3%	0.6%	47%
Mlieko	13.3%	14.8%	90%
Vajcia	3.5%	2.5%	140%
Ostatné živočíšne produkty	0.6%	0.7%	84%
Sekundárne aktivity	6.8%	4.2%	162%

Vidiek a poľnohospodárstvo

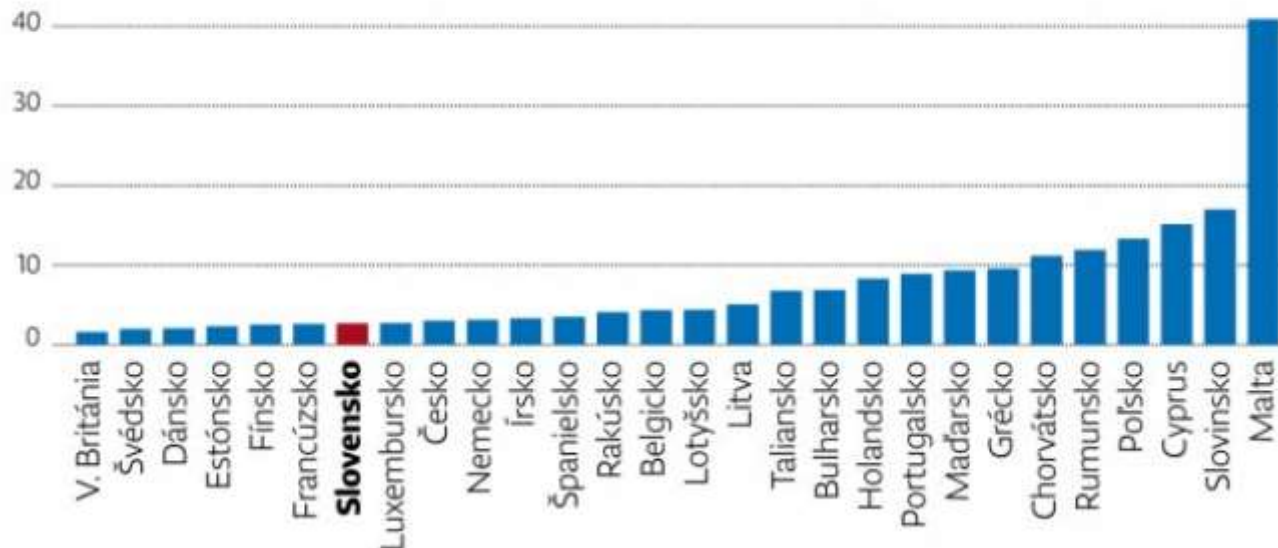
- Na Slovensku je poľnohospodárska **produkcia na hektár veľmi nízka**. Menej na hektár sa produkuje len v pobaltských štátoch, Rumunsku a Bulharsku. Všetky susedné štáty produkujú viac.

Vidiek a poľnohospodárstvo

- Poľnohospodárstvo u nás **zamestnáva na hektár málo ľudí**, menej ako susedné štáty, ktoré sú na podobnom stupni vývoja. Z hľadiska zamestnanosti sa Slovensko podobá bohatým štátom ako Francúzsko alebo Nemecko, ktoré majú veľa kapitálu a drahú pracovnú silu.

Podiel zamestnanosti na 100 hektárov
(AWU/ha, 2013)

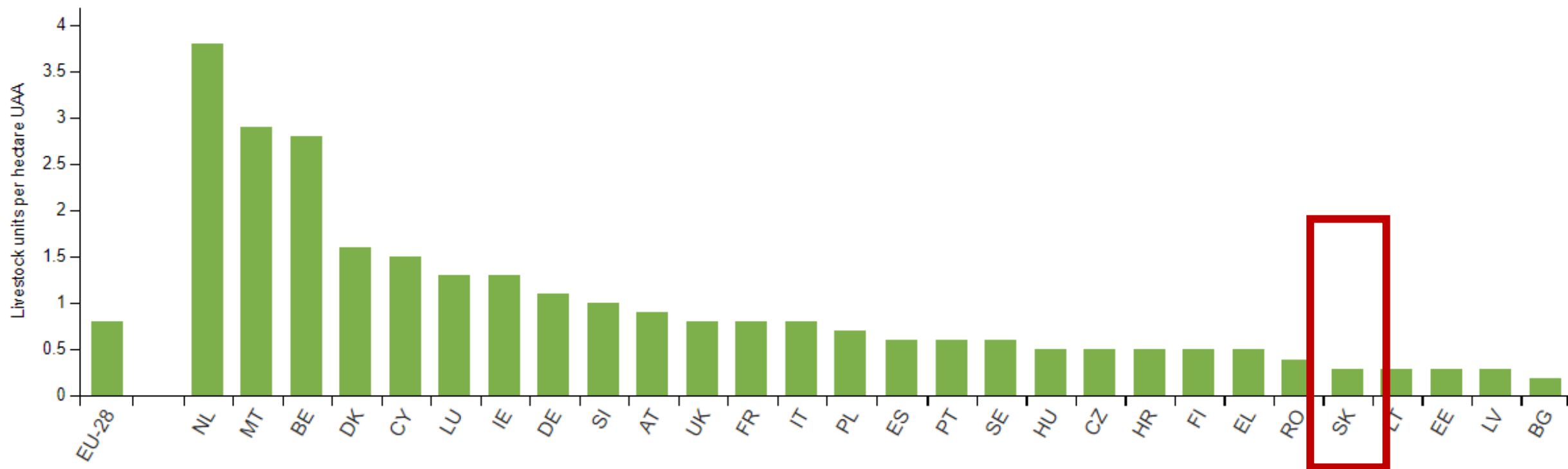
Porovnanie počtu fariem, veľkosti fariem, zamestnanosti a produkcie poľnohospodárstva v krajinách V4

	Slovensko	Česko	Maďarsko	Poľsko
Počet fariem poberajúcich podpory	18 610	30 170	171 170	1 322 680
Priemerná veľkosť farmy poberajúcej podporu v ha	102	115	27	11
Počet ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve na 100 ha	2.50	2.99	8.44	11.45
Produkcia v EUR/ha	1 154	1 539	1 782	1 882

Zdroj: Eurostat 2020, EK https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/performance-agricultural-policy/agriculture-country/eu-country-factsheets-0_en, vlastné prepočty

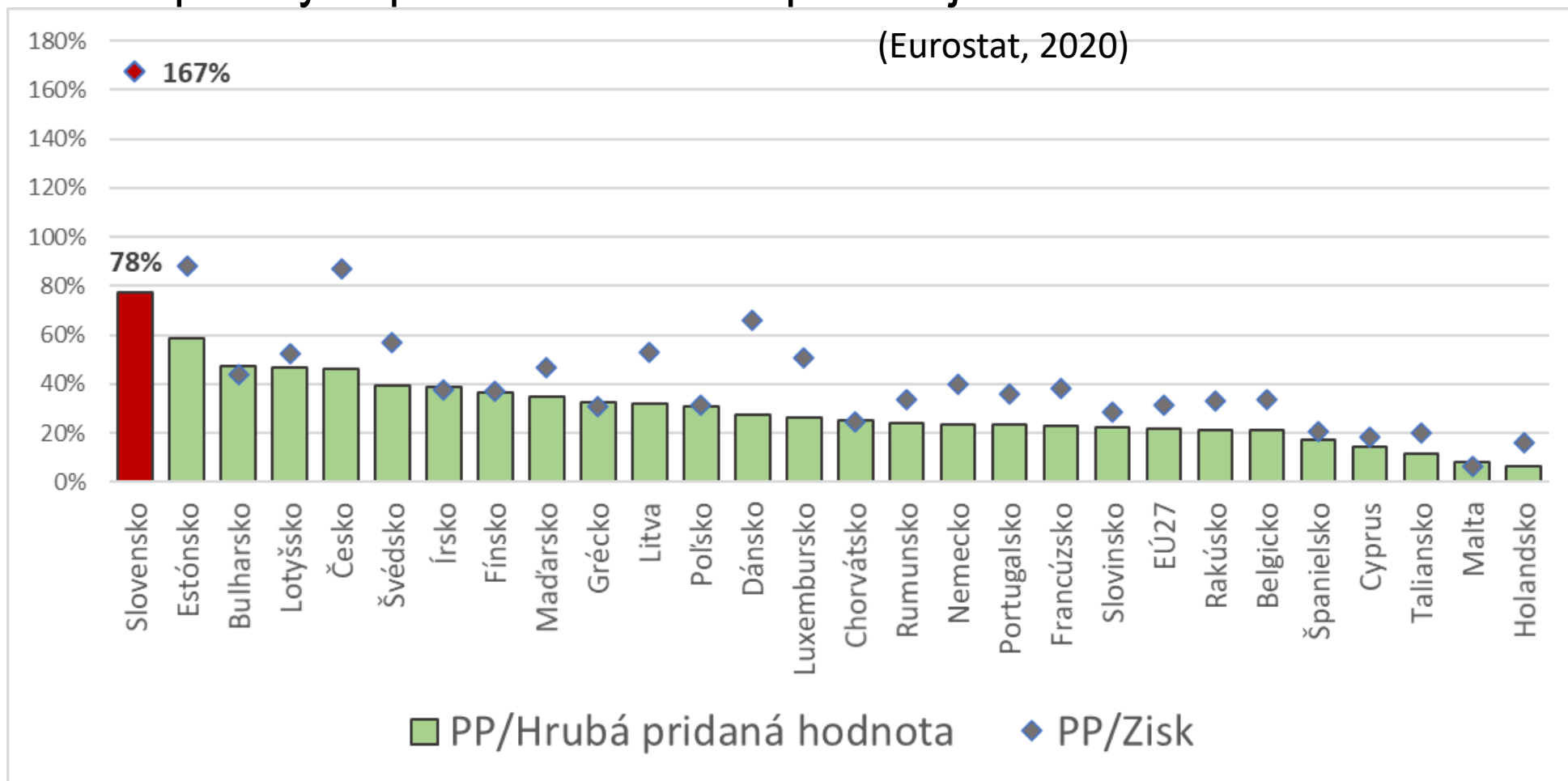
Živočíšna výroba: podiel DJ na ha

- **SR:** 0,3 DJ/ha, **CZ:** 0,5 DJ/ha, **PL:** 0,7 DJ/ha, **HU:** 0,5 DJ/ha

Potreba zvyšovať konkurencieschopnosť

Podiel priamych platieb na zisku a pridanej hodnote

Rozpočet SPP 2023-2027

- Porovnanie na hektár:

- SR I. pilier
- SR II. pilier (bez spolufinancovania)
- **SR SPOLU**

217 EUR/ha

137 EUR/ha (+82 EUR/ha spolufinancovanie)

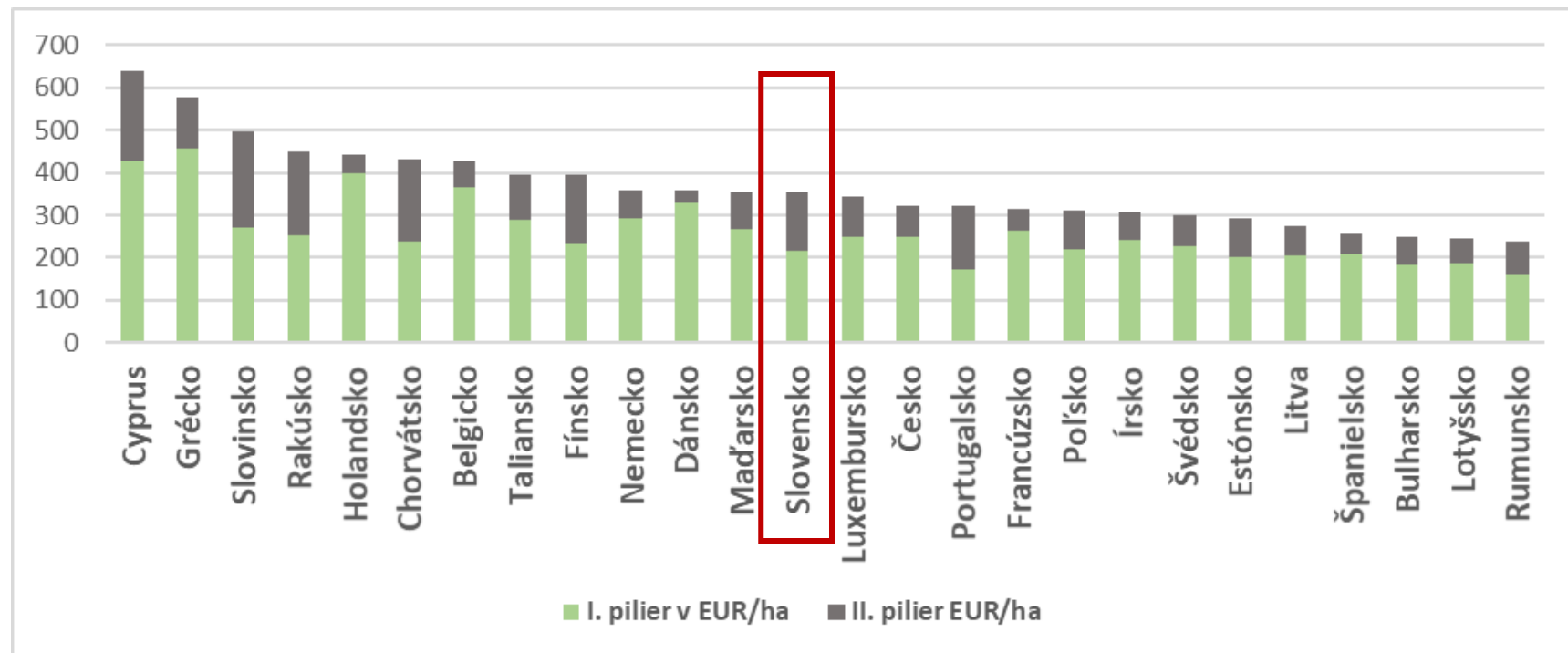
354 EUR/ha

Poradie z EÚ 27 (od najvyššej podpory):

19

8

14

Pozn.: graf bez **Malty**

SPOLUFINANCOVANIE SPP 2023 - 2027

II. pilier: PRV	EÚ zdroje (mil. EUR)	Štátny rozpočet (mil. EUR)	SPOLU (mil. EUR)
Spolufinancovanie 36,92%	1 295	758	2 053
Nárast oproti 25,7%		+ 288	+ 288

Spolufinancovanie podmienené realizáciou opatrení Revízie výdavkov

- aplikovať stropovanie priamych platieb s odpočítaním pracovných nákladov
- zaviesť redistributívnu platbu (RP) na prvých 100 ha
- navýšiť hektárovú hranicu pre podporu mladých poľnohospodárov prostredníctvom priamych platieb
- zefektívniť podpory, zvýšiť frekvenciu výziev, znížiť administratívnu náročnosť
- zvýšiť transparentnosť hodnotenia žiadostí o projektové podpory
- zmenšiť veľkosť podporených projektov
- rozšíriť využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov
- podporiť investície mladých poľnohospodárov
- započítať všetky projekty pozemkových úprav a obmedziť drobenie parciel

Rozpočet EU + SR

v mil. EUR	2023-2027	2023-2027 ročne	2014-2020 ročne (po presune medzi piliermi)	Rozdiel ročne
I. pilier: Priame platby	2 048	410	430	-20
II. pilier: Rozvoj vidieka	2 053	411	309	102
Spolu	4 101	821	739	82

Východiskové parametre na prípravu SP

1.Eko-schémy minimálne	25%	I. piliera
2.Viazané priame platby	13+2%	I. piliera
3.Redistributívna platba minimálne	10%	I. piliera
4.Podpora mladých	3%	I. piliera
5.Sektorové intervencie: Iné sektory	1,2%	I. piliera
6.Enviro výdavky minimálne	35%	II. piliera
7.Leader minimálne	5%	II. piliera

Priame platby 2023-2027

v mil. EUR

Rozpočet na priame platby	2 048
Presuny medzi piliermi	0
Alokácia na operačné programy Iné sektory	-25
Stropovanie a presun do II. piliera	-20
ROZPOČET NA PRIAME PLATBY po úpravách	2 003

Priame platby 2023-2027- odhad

	mil. EUR	EUR/ha
Rozpočet na priame platby	2 003	
Ekoschémy	559	55 (+46 mil. EUR AW)
Viazané platby (13+2%)	303,5	
Redistributívna platba (10%)	204,9	80/40
Mladí poľnohospodári	12,2	101
BISS (SAPS)+ stropovanie	944 (-20 stropovanie)	101

Odviazané platby: dopad na farmy

BISS

101 EUR/ha

Redistributívna platba

80 EUR/ha na prvých 100 ha
40 EUR/ha na 101-150 ha

Podpora mladých

101 EUR/ha na prvých 100 ha

Eko-schémy

59/92 EUR/ha (+ 46 mil. EUR AW)

v EUR/ha	Veľkosť farmy v hektároch							
	0-100 ha		250 ha		500 ha		1000 ha	
	nové	2020	nové	2020	nové	2020	nové	2020
Farmár nad 40 rokov	236	199	196	191	176	188	166	185
Farmár do 40 rokov	337	230	237	203	196	194	176	190

Stropovanie podpôr pre veľké neaktívne farmy

- Podpora nad 60 tis. EUR znížená o 85%
- Strop podpory 100 tis. EUR
- Dotácie podporia len farmy, ktoré **produkujú a zamestnávajú**
- Pripraví sa zavedenie stropovania na konečného užívateľa výhod

Eko-schémy

- Celkový rozpočet **559 mil. EUR** na 5 rokov

1. Celofarmová eko-schéma

513 mil. EUR

55 EUR/ha priemer

- V chránených územiach
- Mimo chránených území

83 - 104 EUR/ha

53 - 67 EUR/ha

2. Pastevný chov

46 mil. EUR

- Dojnice
- Mladý dobytok
- Ovce a Kozy

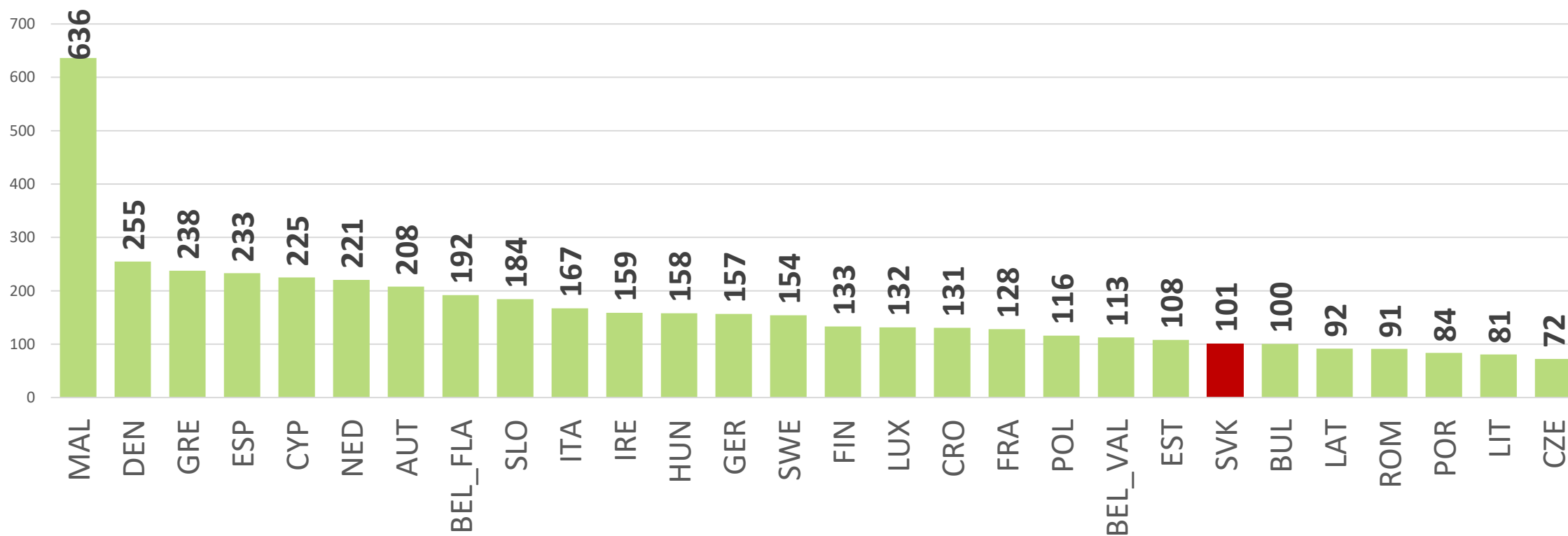
322 EUR/VDJ

129 EUR/VDJ

193 EUR/VDJ

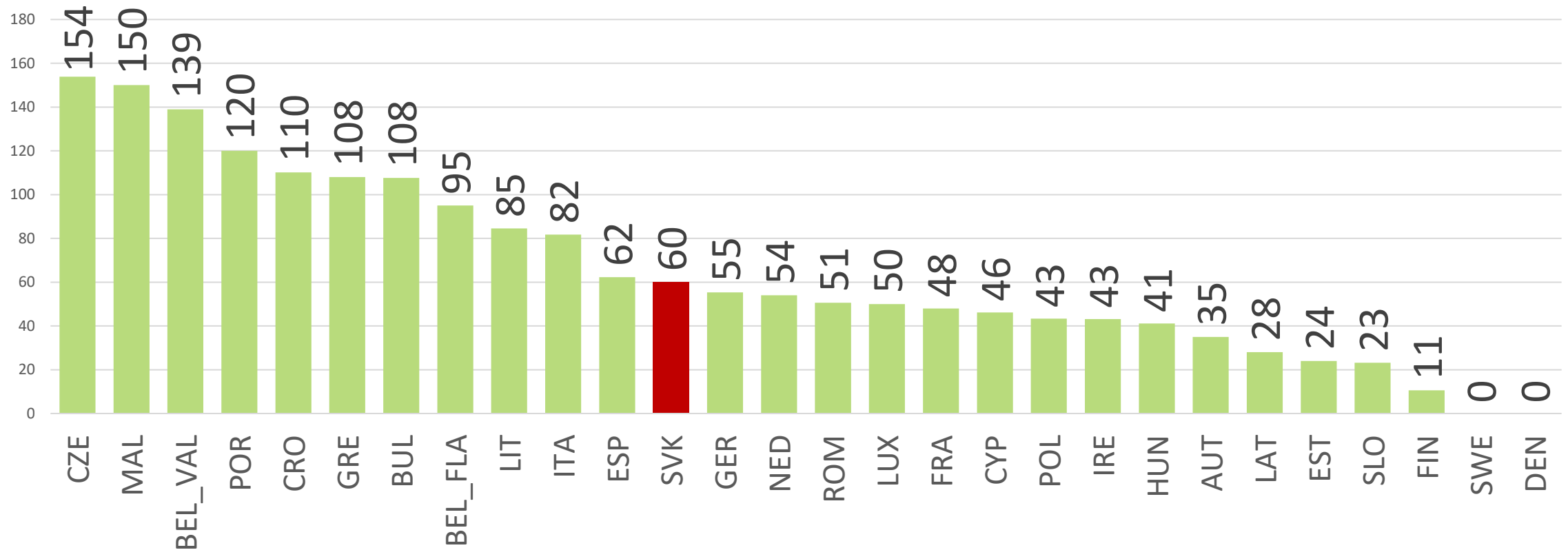
Porovnanie sadzby BISS v EÚ (**v EUR/ha**)

- Slovensko: siedma najnižšia sadzba

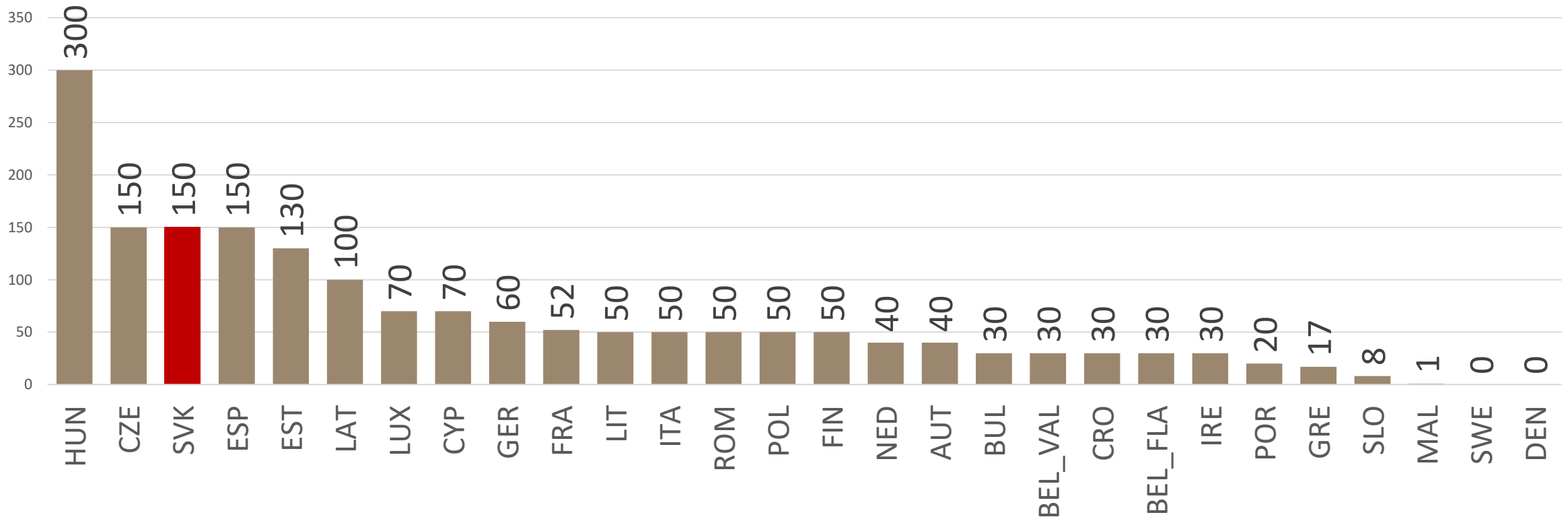
Porovnanie priemernej výšky redistributívnej platby v EÚ (v EUR/ha)

- Slovensko: dvanáste v poradí

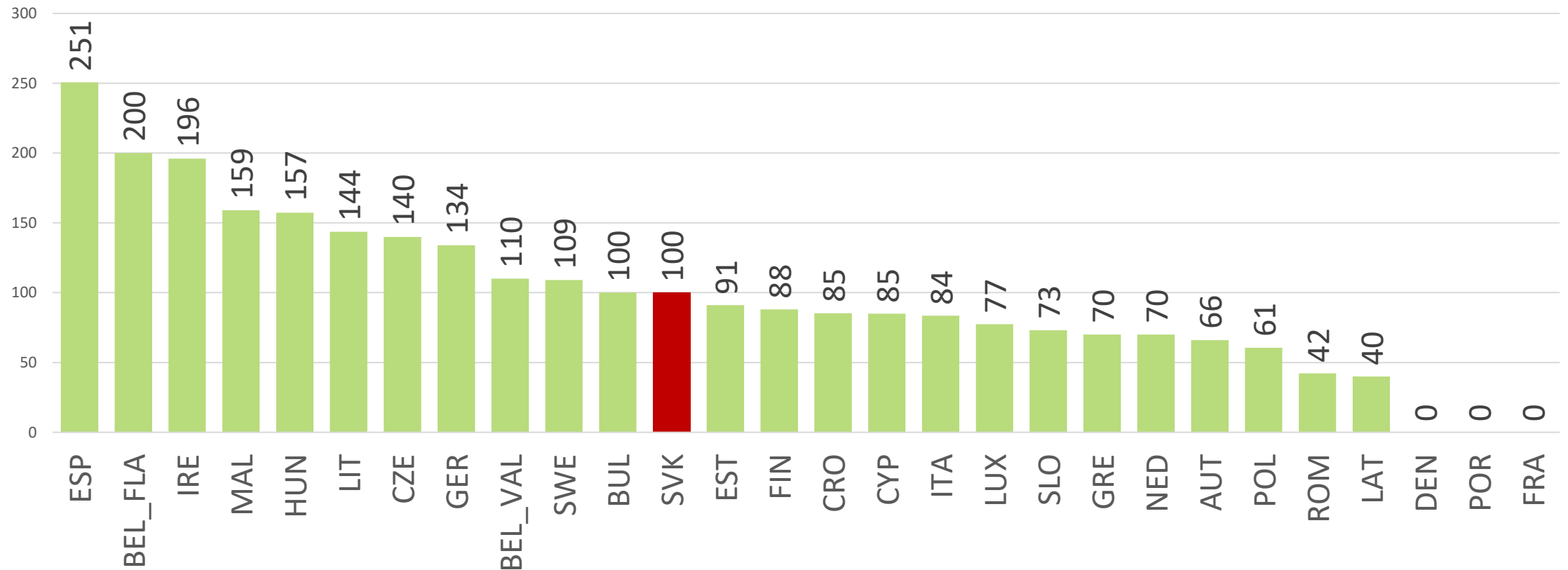
Porovnanie maximálnej výmery podporenej redistributívnou platbou v EÚ (v ha)

- Slovensko: druhá najvyššia podporená výmera

Porovnanie výšky podpory mladých farmárov v EÚ (v EUR/ha)

- Slovensko: dvanáste v poradí

Eko-schémy

- Celkový rozpočet **559 mil. EUR** na 5 rokov

1. Celofarmová eko-schéma

513 mil. EUR

- V chránených územiach
- Mimo chránených území

55 EUR/ha priemer

83 - 104 EUR/ha

53 - 67 EUR/ha

2. Pastevný chov

46 mil. EUR

- Dojnice
- Mladý dobytok
- Ovce a Kozy

322 EUR/VDJ

129 EUR/VDJ

193 EUR/VDJ

Celofarmová eko-schéma: trvalý trávny porast

- Odložený termín kosenia na 3-15% TTP
- Ak TTP spásané, odložený termín kosenia len na nepasenej ploche
- Termíny podľa nadmorskej výšky:

Nadmorská výška (m n. m.)	Riadny termín	Odložený termín
	Prvá kosba	Prvá kosba
94-600	Do 22.6.	Od 23.6.
nad 601	Do 31.7.	Od 1.8.

	Výmera podniku	Podiel TTP + tráv pestovaných na OP	Trvalé trávne porasty	
			Odložený termín kosenia 4)	Alternatíva odložený termín kosenia + pasenie 5)
1.	≤ 10 ha	x	min. 3 %	pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche
2.	> 10 ha	< 50 %	min. 10 %	min. 10 % pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche
3.	> 10 ha	≥ 50 %	min. 15 %	min. 10 % pasenie + min. 10 % odložené kosenie na nepasenej ploche

Dobré životné podmienky zvierat:

	operácia	druh/kategória	Sadzba EUR/DJ
Eko-schémy I. pilier	Patevný chov	Ovce a kozy	128
		Dojnice	322
		Mladý dobytok	129
AW II. pilier	Ustajnenie	Dojnice	245
		Ovce	212/169
		Kozy	212/169
	Výkrm hydiny	Kurčatá výkrmové	75
	Prasnice a pripustené prasničky		157
	Výkrmové ošípané	Výkrmové ošípané	96/128
	Bahnice skorý odstav	Bahnice/kozy	208/166
	Mlieko teľatá	Teľatá	62

Zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu

Platba sa poskytne ak v období **od 1. mája do 31. októbra** príslušného roka farmár zabezpečí:

- pasenie oviec a kôz v dĺžke trvania najmenej 120 dní,
- pasenie dojníc v dĺžke trvania najmenej 120 dní,
- pasenie jalovíc v dĺžke trvania najmenej 150 dní.

Povinnosť pásť všetky zvieratá vybranej kategórie.

ANC – znevýhodnené oblasti

Degresivita: do 450 ha 100% kompenzácia

	2014-2020	2021-2022	2023-2027
Celkom v mil. EUR	459	168	370
Ročne v mil. EUR	65,6	84	74

ANC – znevýhodnené oblasti: sadzby

Rozdielne sadzby pre živočíšne a rastlinné farmy (živočíšna farma >0,25 DJ/ha)

v EUR/ha	typ ANC	Živočíšne	Rastlinné
Horské oblasti	H1	226	61
	H2	202	55
	H3	184	50
	H4	156	42
Ostatné oblasti	BK1	64	17
	BK2	93	25
	BK3	60	16
	BK4	112	30
	BK5	109	29
	BKA	75	20
Špecifické oblasti	OS1	73	20
	OS2	36	10
	OS3	65	17

Ekologické poľnohospodárstvo

Cieľ je zvýšiť počet hektárov v ekológii na 14% poľ. pôdy, **zo 157 na 270 tis. ha** (orná pôda 90 tis. ha, TTP 177 tis. ha, ovocie, zelenina, vinohrady 3 tis. ha)

FARM TO FORK cieľi na 25% ha v ekológii do 2030 v rámci celej EÚ

	2014-2020	2021-2022	2023-2027
Rozpočet v mil. EUR	141,8	60	180
Ročne v mil. EUR	20,3	30	36

Ekologické poľnohospodárstvo: sadzby

EUR/ha	2014-2020	2023-2027
Orné pôdy	153	170
Trvalé trávne porasty (0,3 DJ, resp. 0,5 DJ)	96	96/127
Ovocné sady: mladé, rodiace	671	554, 904
Vinohrady: mladé, rodiace	671	468, 762
Zelenina	529	795
Zemiaky a LKA rastliny	290/529	735/417

Integrovaná produkcia: sadzby

EUR/ha	2014-2020	2023-2027
Zelenina	416	422
Zemiaky	221	310
Vinohrady mladé/rodiace	449/590	601
Ovocie	497	468

Investičná podpora pre poľnohospodárov a finančné nástroje podporia investície

- viac výziev na podávanie projektov a podporí sa viac projektov
- zjednodušený spôsob vykazovania nákladov
- uplatnia sa jednotkové náklady, paušálne sadzby, jednorazové platby
- Finančné nástroje: Flexibilita, zjednodušenie, pákový efekt, transparentnosť, revolvingový charakter (60 mil. EUR ročne)

	2014-2020	2021-2022	2023-2027
Rozpočet v mil. EUR	447	302,5	339
Ročne v mil. EUR	63,9	151,25	67,8

Pol'nohospodári: Finančné nástroje

Flexibilita, zjednodušenie, pákový efekt, transparentnosť, revolvingový charakter 60 mil. EUR ročne

Finančná medzera na Slovensku

316 mil. EUR SPOLU

Krátkodobé úvery

59 mil. EUR

Strednodobé úvery

66 mil. EUR

Dlhodobé úvery

191 mil. EUR

Malé a stredné farmy, mladí

233 mil. EUR

Podstatná časť na ovocie a zeleninu

Aplikovať záruky/kombinácie grantov a záruk a podporiť dlhodobé investície, dôraz na malé a stredné farmy a mladých poľnohospodárov

LEADER

Minimum podľa nariadenia 5% II. piliera (102,7 mil. EUR)

	2014-2020	2021-2022	2023-2027
LEADER	105,7 (+100 IROP)	40,7	166,7
Obce	120	20	0
Spolu ročne v mil. EUR	32,2	30,35	33,34

Klimatická zmena

- Pestovanie medziplodín V rámci eko-schémy
- Zníženie emisií skleníkových plynov 30 mil. EUR
- Vodozadržné opatrenia a závlahy 37 mil. EUR
- Lesy: ozdravné opatrenia, PBHL, vodozadržné opatrenia 52 mil. EUR
- Agrolesníctvo, zalesňovanie p. pôdy, stromoradia a vetrolamy 5 mil. EUR

	2023-2027
Celkom v mil. EUR	124
Ročne v mil. EUR	24,8

+ 513 mil. EUR na
celofarmovú eko-schému

Ochrana prírodných zdrojov

- Zlepšenie štruktúry pôdy
 - Ekologické poľnohospodárstvo
 - Integrovaná produkcia
 - Precízne hnojenie a obmedzenie pesticídov
 - Pozemkové úpravy a prvky zel. a mod. infraštruktúry
- V rámci eko-schémy
- 167 mil. EUR
- 54 mil. EUR
- 27,3 mil. EUR
- 90 mil. EUR

	2023-2027
Celkom v mil. EUR	338,5
Ročne v mil. EUR	67,7

+ 513 mil. EUR na
celofarmovú eko-schému

Biodiverzita

- Rozdelenie pôdnych blokov V rámci eko-schémy
- Vytvorenie biopásov so šírkou 12 m V rámci eko-schémy
- Podpora a ochrana biotopov 101 mil. EUR
- Ochrana vtákov, dropa, sysľa, ohrozené druhy 21.5 mil. EUR
- Agrolesníctvo, stromoradia a vetrolamy 2 mil. EUR
- Lesoenviroment, Natura na lesnej pôde, zalesňovanie 30 mil. EUR

	2023-2027
Celkom v mil. EUR	155
Ročne v mil. EUR	31

+ 513 mil. EUR na
celofarmovú eko-schému

Viazaná podpora príjmu (CIS)

(60,7 mil. EUR ročne, 303,5 mil. EUR celkom)

TYP viazanej podpory príjmu	v mil. EUR
Bielkovinové plodiny	40,5
Kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka	141,8
Ovce a kozy	28
Chmeľ	0,2
Cukrová repa	56,5
Ovocie	12,0
Zelenina I.	5,5
Zelenina II.	19,0
SPOLU	303,5

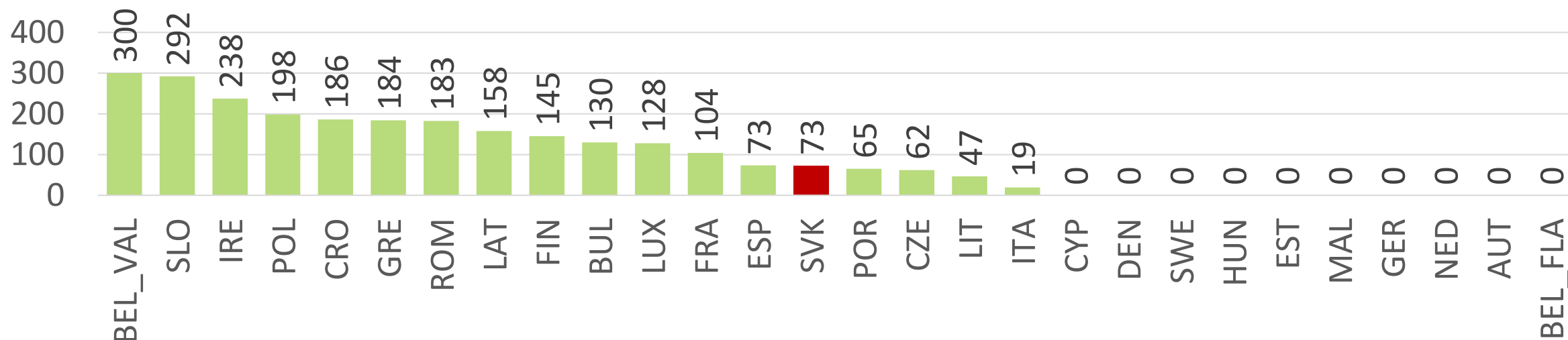
Bielkovinové plodiny: viazané platby

- 2% I. piliera SPP, 8 mil. EUR ročne

Podpora	2020	2023-2027 ročne	zmena
	CIS	CIS	
SADZBA v EUR/ha	107	73	-32%
POČET ha	73 700	110 000	+49%
Ročne v mil. EUR	7,89	8,10	

EÚ porovnanie viazanej podpory: Bielkovinové plodiny

- 18 ČŠ poskytne podporu na pestovanie bielkovinových plodín. Najvyššiu podporu získajú pestovatelia vo Valónsku v Belgicku (300 EUR/ha) a najnižšiu v Taliansku (19 EUR/ha).
- Slovensko poskytne podporu vo výške 72 EUR/ha.

Strategický plán navyšuje podporu dojníc oproti súčasnému obdobiu

Podpora	2020				2023-2027 ročne				Zmena
	CIS	AW	ZN	SPOLU	CIS	AW	ZN	SPOLU	
SADZBA na dojnicu	250	130	61.7	441.7	252	245 ustajnenie 321 pastevný chov	61.7	561.7 635.7	+28% +45%
POČET dojníc (odhad)	115 000	75 000	115 000		110 000	88 000 ustajnenie 13 000 past. chov	110 000		
Ročne v mil. EUR	28.7	9.8	7.1	45.6	27.8	21.6 4.2	6.8	60.4	+30%

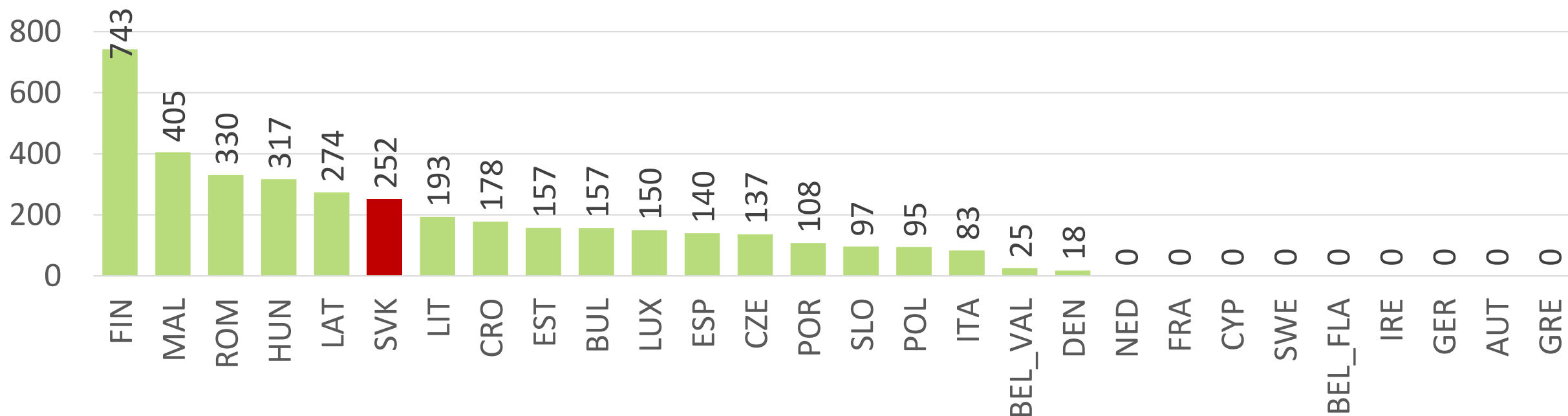
Viazaná podpora (CIS)

Animal welfare (AW)

Zelená nafta (ZN)

EÚ porovnanie viazanej podpory: Dojnice

- 19 ČŠ podporí viazanou podporou príjmu dojnice. Najvyššiu podporu získajú chovatelia vo Fínsku (742 EUR/dojnica) a najnižšiu v Dánsku (18 EUR/dojnica), kým 9 ČŠ nebude implementovať viazanú podporu dojníc.
- Slovensko podporí chovateľov dojníc sadzbou 252 EUR.

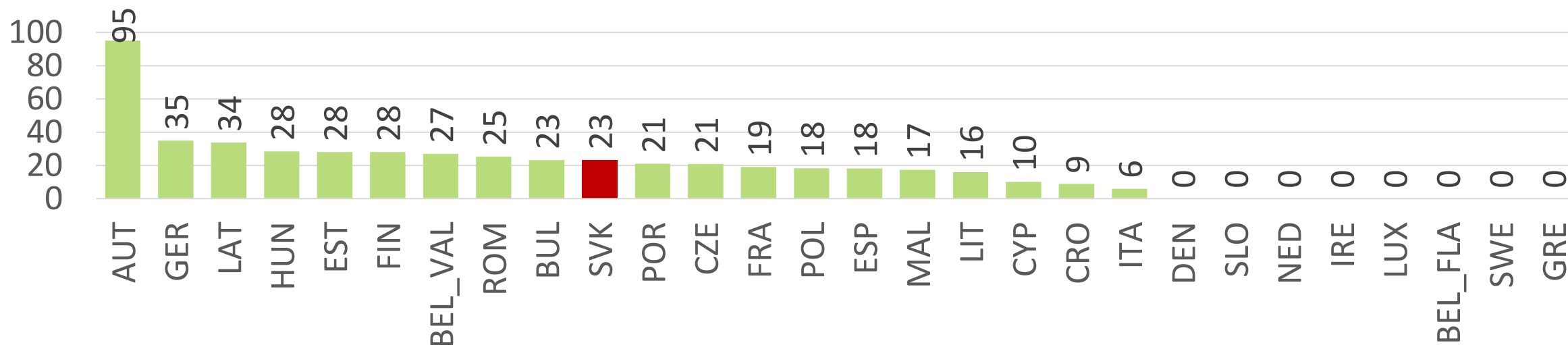
Ovce a kozy

- Viac zdrojová podpora:
 - Viazaná podpora príjmu CIS +Dobré životné podmienky zvierat (AW)
 - Doplnková vnútroštátna platba (DVP) + Zelená nafta (ZN)
 - +ANC pre živočíšne farmy
 - +investície a finančné nástroje

Podpora	2020						2023-2027 ročne						Zmena
	CIS	NPPC	AW	DVP	ZN	SPOLU	CIS	NPPC	AW	DVP	ZN	SPOLU	
SADZBA	113	91	0	45	48	297	154	0	210 usta. (319) 127 past. (193) 207 odst. (313)	45	48	457	54%
Počet VDJ	37 800	15 909	0	37 800	37 800		36 400	0	43 500	36 400	36 400		
Ročne v mil. EUR	4.30	1.45	0.0	1.70	1.81	9.3	5.6	0.0	4.1+3.1+3.1	1.6	1.7	19.2	+106%

EÚ porovnanie viazanej podpory: Ovce a kozy

- 20 ČŠ podporí chovateľov oviec a kôz. Najvyššiu podporu získajú chovatelia v Rakúsku (95 EUR) a najnižšiu v Taliansku (6 EUR).
- Na Slovensku získajú chovatelia podporu 23 EUR.
- 8 strategických plánov neobsahuje viazanú podporu dojníc.

Strategický plán a EZD

SPP je nástrojom na presadzovanie cieľov EZD v poľnohospodárstve:

- Strategický plán SPP musí v súlade s cieľmi EZD **preukázať väčšie celkové ambície** v oblasti životného prostredia a **prispieť k naplneniu cieľov** stratégie Z farmy na stôl a stratégie EÚ v oblasti biodiverzity (uvedené v Nariadení EÚ o SP)
- Odporúčania Komisie pre Strategický plán SR **vyžadujú zakomponovať ciele EZD**

Ochrana prírodných zdrojov, klímy a biodiverzity

- Zvýšené ambície v ochrane životného prostredia
- Prvý pilier: 27,4% prvého piliera na ekoschémy, 559.2 mil. EUR,
- Ekoschémy predstavujú oproti minulému obdobiu NOVÉ zdroje na ochranu prírody, klimatickú akciu a zlepšenie biodiverzity
- 47,4% (990 mil. EUR) druhého piliera na ochranu prírodných zdrojov, biodiverzitu a klímu,
- Skoro dvojnásobok oproti minulému obdobiu

Európska zelená dohoda (EZD)

Ciele Z farmy na stôl:

- zvýšenie podielu ekologického poľnohospodárstva na 25% výmery
- zníženie používania a rizika pesticídov o 50%, zníženie straty živín o 50% oproti 2015
- zníženie vplyvu živočíšnej výroby na životné prostredie a klímu prostredníctvom nových a udržateľných aditív krmív, zavádzanie efektívnych metód živočíšnej produkcie
- zlepšenie životných podmienok zvierat a zníženie antimikrobiálnej rezistencie
- zavedenie eko-schém ako podpory udržateľnosti a biodiverzity

Ciele Stratégie biodiverzity EÚ:

- ochrana 30% pevniny a morí EÚ
- aspoň 10% pôdy musia tvoriť biologicky rozmanité krajinné prvky
- vysadiť 3 mld. stromov rešpektujúc ekologické princípy
- zvrátiť úbytok opel'ovačov
- sanovať kontaminované pôdy
- obnoviť 25 tis. km voľne tečúcich riek, ozeleniť mestá
- znížiť o polovicu počet druhov ohrozených invazívnymi druhmi z červeného zoznamu

Odporúčania EK pre Strategický plán SR v oblasti klimatickej zmeny, prírodných zdrojov a biodiverzity

1. Prispieť k cieľu Európskej zelenej dohody v oblasti ekologického poľnohospodárstva
2. Zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity v súlade s cieľom Európskej zelenej dohody týkajúcim sa krajinných prvkov s bohatou biodiverzitou na poľnohospodárskej ploche
3. Zvýšiť odolnosť proti zmene klímy
4. Znížiť emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva
5. Zachovať a posilniť záchyt uhlíka
6. Podporovať udržateľné obhospodarovanie lesov a zlepšiť viaceré funkcie lesov, ochranu lesov a obnovu lesných ekosystémov
7. Prispieť k cieľom Európskej zelenej dohody týkajúcich sa pesticídov
8. Zaviesť ambicióznejšie opatrenia zamerané na lepšie životné podmienky zvierat
9. Prispieť k naplneniu cieľa Európskej zelenej dohody týkajúceho sa širokopásmového pripojenia

Odporúčanie 1: Prispiet' k cieľu Európskej zelenej dohody v oblasti ekologického poľnohospodárstva

- SP SPP zvýši podiel ekologického poľnohospodárstva **z 10% na 14%**
- Intervencia Ekologické poľnohospodárstvo podporí **270 tis. ha pôdy čiastkou 180 mil. EUR**
- Orná pôda 90 tis. ha, TTP 177 tis. ha, ovocie, zelenina a vinohrady 3 tis. ha
- Nárast výmery pôdy v ekologickom poľnohospodárstve: **+72%**
- Nárast rozpočtovej alokácie: **+63%**

Závery

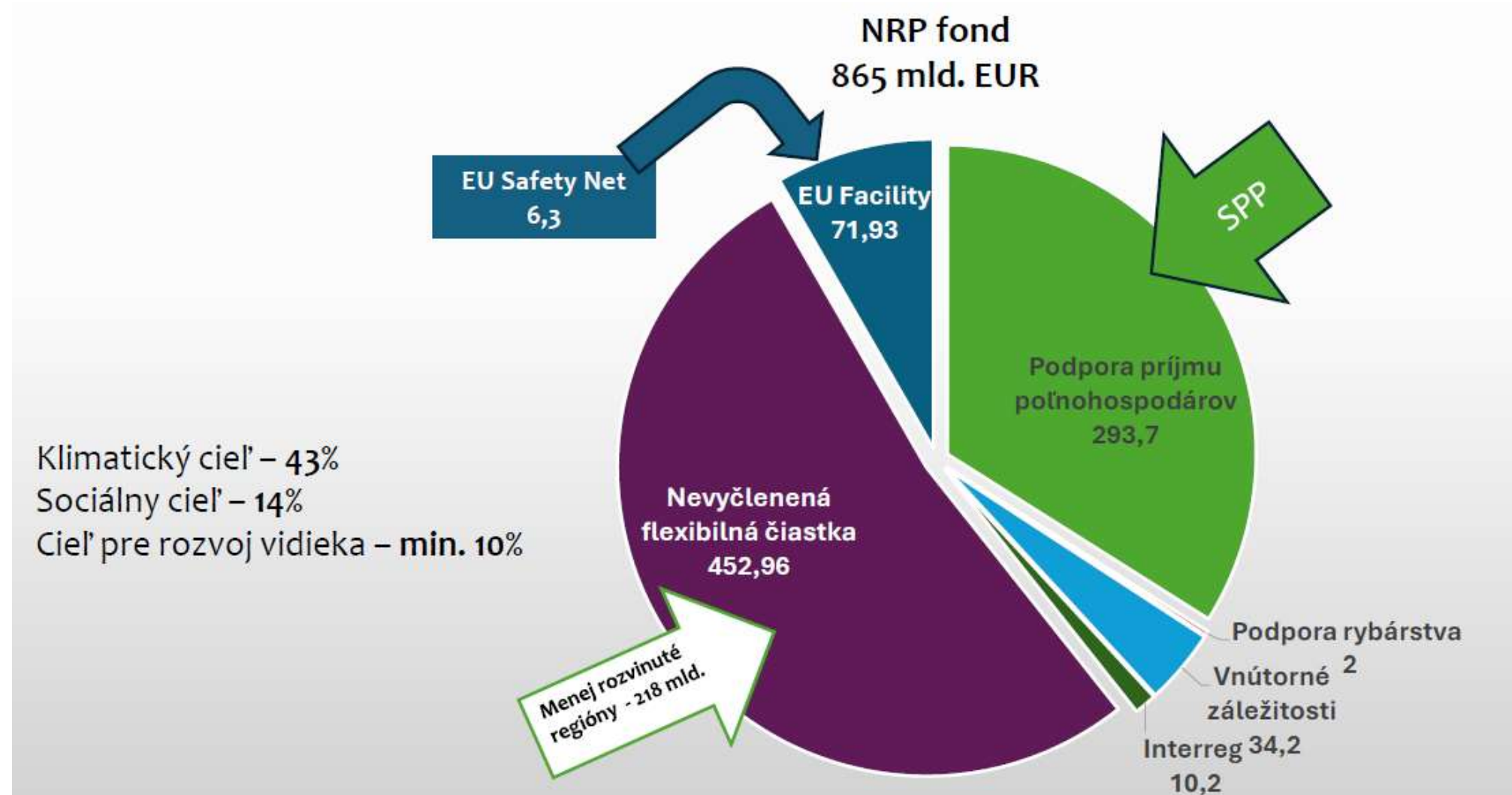
- Zdroje z EÚ rozpočtu približne nezmenené
- Nárast spolufinancovania II. Piliera z rozpočtu SR
- Viac zdrojov (EÚ rozhodnutie) na klímu, prírodu, biodiverzitu
- Plnenie odporúčaní Revízie (=PVV)
- Väčší dôraz na zásluhovosť (viazanosť na zamestnanosť, produkciu, welfare zvierat, ekológiu...)
- Menší dôraz na podporu príjmov
- Podpora mladých a malých poľnohospodárov = rozvoj vidieka
- Modernizácia intervencií = vyššia transparentnosť a menej byrokracie
- Modernizácia sektoru
- Finančné nástroje

Hlavné prvky návrhu VFR po roku 2027

- **Väčšia flexibilita rozpočtu** – potreba rýchlej reakcie na neočakávané zmeny a nové priority.
- **Jednoduchšie a prehľadnejšie finančné programy EÚ** – jednoduchší proces získania podpory.
- **Rozpočet prispôsobený miestnym potrebám** – zabezpečenie cielenejšej podpory.
- **Silný impulz pre konkurencieschopnosť** – podpora strategickej autonómie EÚ.
- **Zníženie administratívnej záťaže** – jednoduchšie pravidlá a postupy pre efektívnejšie čerpanie prostriedkov a menšiu byrokráciu pre podniky aj verejný sektor.

Národný regionálny partnerský fond

Hlavné finančné prvky

Navrhovaná národná obálka pre Slovensko

19,9 mld. EUR v nej sú vyčlenené tieto minimálne garantované sumy:

- Menej rozvinuté regióny – 10,25 mld. EUR
- **Podpora príjmu poľnohospodárov (SPP) – 3,73 mld. EUR**
- **Rybné hospodárstvo – 6 mil. EUR**
- Sociálno-klimatický fond – 1,2 mld. EUR
- Fondy vnútornej bezpečnosti – 400 mil. EUR
- Interreg (2,8 % z EU27 alokácie) – 287 mil. EUR
- **„Voľná“ alokácia - 4,02 mld. EUR**

Hlavné dopady návrhu VFR na SPP

- **SPP** sa začleňuje do **Národného regionálneho partnerského fondu**.
- Členské štáty budú povinné vypracovať ich **národné plány**.
- Tradičná **dvojpilierová štruktúra zaniká**.
- Na podporu príjmu poľnohospodárov bude **vyčlenená garantovaná alokácia**.
- **Viacere bývalé intervencie rozvoja vidieka** strácajú vyhradené zdroje.
- Na národnej úrovni sa **o nevyčlenené zdroje bude uchádzať niekoľko sektorových politík**.
- Vyplácanie zdrojov EÚ bude **podmienené dosahovaním stanovených míľnikov**.
- **Navyšuje sa rozpočet pre poľnohospodársku rezervu (900 mil. EUR/ročne), v prípade narušenia trhu**.

Druhy intervencií SPP od roku 2028 týkajúce sa podpory príjmu bez spolufinancovania ŠR zabezpečené vo finančnej obálke SPP

- a) degresívna podpora príjmu na plochu – DABIS (Degressive Area Based Income Support);
- b) viazaná podpora príjmu;
- c) osobitná platba na bavlnu a
- g) platba malým poľnohospodárom.

Druhy intervencií SPP od roku 2028 týkajúce sa podpory príjmu v znevýhodnených oblastiach a **so spolufinancovaním ŠR vo výške 30%** zabezpečené vo finančnej obálke SPP

- d) platba na prírodné alebo iné osobitné obmedzenia jednotlivých oblastí – ANC;
- e) podpora v dôsledku znevýhodnení vyplývajúcich z určitých povinných požiadaviek a
- f) agroenvironmentálne opatrenia a opatrenia v oblasti klímy – **vrátane ekoschém so spolufinancovaním ŠR vo výške 30 %.**

Ostatné Druhy intervencií SPP od roku 2028 **so spolufinancovaním ŠR** zabezpečené vo finančnej obálke SPP

- h) podpora na nástroje na riadenie rizika;
- i) podpora investícií pre poľnohospodárov a vlastníkov lesov – samostatní spracovatelia sú vylúčení – budú podporení v oblasti konkurencieschopnosť;
- j) podpora na začatie činnosti mladých a nových poľnohospodárov, zakladanie startupov na vidieku a rozvoj malých podnikov;
- k) podpora na službu výpomoci pre poľnohospodárske podniky (preplácanie PN, materskej, OČR) a
- r) SOT – zavedenie **spolufinancovania ŠR vo výške 30%**.

Druhy intervencií SPP od roku 2028 so spolufinancovaním ŠR nezabezpečené vo finančnej obálke SPP

- l) iniciatíva LEADER;
- m) podpora výmeny poznatkov a inovácií v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach;
- n) iniciatívy územnej a miestnej spolupráce;
- o) intervencie v najvzdialenejších regiónoch;
- p) intervencie na menších ostrovoch v Egejskom mori;
- q) školský program EÚ uvedený v časti II hlave I kapitole II a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.1308/2013 a
- s) krízové platby poľnohospodárom.

Degresívna podpora príjmu na plochu - DABIS

- Platba na oprávnený hektár sa **diferencuje podľa skupín poľnohospodárov** alebo geografických oblastí na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií, ktoré zafinuje ČŠ (napr. pestovatelia zemiakov, živočíšna výroba a pod.).
- ČŠ sa zameriavajú na tých, ktorí podporu najviac potrebujú. **Platby môžu mať formu aj ročných jednorazových platieb**, ktoré čiastočne alebo úplne nahradia podporu príjmu na plochu.
- Priemerná plánovaná pomoc na hektár nesmie byť nižšia ako **130 EUR/ha** a vyššia ako **240 EUR/ha**.

Degresívna podpora príjmu na plochu - DABIS

- **Degresivita** sa stanovuje v súlade s týmito pravidlami:
- ČŠ znížia ročnú sumu podpory príjmu na plochu **presahujúcu 20 000 EUR o 25%**, ak je poľnohospodárovi poskytnutá podpora príjmu na plochu vo výške 20 000 EUR až 50 000 EUR;
- ČŠ znížia ročnú sumu podpory príjmu na plochu **presahujúcu 50 000 EUR o 50%**, ak je poľnohospodárovi poskytnutá podpora príjmu na plochu vo výške viac ako 50 000 EUR ale najviac 75 000 EUR a
- ČŠ znížia ročnú sumu podpory príjmu na plochu **presahujúcu 75 000 EUR o 75%**.

Porovnanie výpočtu degresívnej podpory príjmu na plochu so súčasným obdobím: pôdohospodár má dostať podporu 300 000 EUR na podnik živočíšnej výroby a 300 000 EUR na podnik rastlinnej výroby.

Súčasnú obdobie

- 0 až 60 000 EUR $\Rightarrow$ 100 % = 60 000 EUR
- 60 000 až 100 000 EUR $\Rightarrow$ 15 % teda:
 $40\,000 \text{ EUR} \times 0,15 = 6\,000 \text{ EUR}$
 $60\,000 + 6\,000 = 66\,000 \text{ EUR/podnik}$

Tento postup sa môže opakovať pri každom podniku žiadateľa, dotácia sa môže napočítavať.

V súčasnú období je možné príjmovú časť znížiť o mzdové náklady.

Spolu: $2 \times 66\,000 \text{ EUR} = \underline{132\,000 \text{ EUR}}$

Nové obdobie

- 0 až 20 000 EUR $\Rightarrow$ 100 % = 20 000 EUR
- 20 000 až 50 000 EUR $\Rightarrow$ 75 % = 22 500 EUR
- 50 000 až 75 000 EUR $\Rightarrow$ 50 % = 12 500 EUR
- 75 000 až 300 000 EUR $\Rightarrow$ 25% = 56 250 EUR teda:
 $20\,000 + 22\,500 + 12\,500 + 56\,250 \geq 100\,000 \text{ EUR}$
Žiadateľ dostane 100 000 EUR.

Otázkou ostáva, či sa tento navrhovaný postup môže opakovať **len raz** pri každom žiadateľovi bez ohľadu na počet podnikov (posúdenie na legal services).

Spolu: $1 \times 100\,000 \text{ EUR} = \underline{100\,000 \text{ EUR}}$

Platba pre malých poľnohospodárov

- **Definíciu** malého poľnohospodára **určí členský štát**.
- Intervencia bude v pláne NRP ako **nepovinná**, poľnohospodár si ju nemusí vybrať.
- Ročná platba pre malého poľnohospodára **nepresiahne sumu 3 000 EUR**.
- Pri podpore 130 EUR/ha, ČŠ môže podporiť poľnohospodárov do 23 ha ($130 \times 23 = 2990$ EUR).
- Pri podpore 240 EUR/ha, ČŠ môže podporiť poľnohospodárov do 12,5 ha ($240 \times 12,5 = 3000$ EUR).
- V roku 2025 podalo na platbu BISS žiadosti celkom 14 073 žiadateľov obhospodarujúcich 1 780 556 ha poľnohospodárskej pôdy. Z toho:
 1. **na výmere 1-12,5 ha** hospodári 7 362 žiadateľov a celkom táto plocha predstavuje 39 320,79 ha, čo z počtu všetkých žiadateľov predstavuje **52,31 %**, ale z počtu plochy iba 2,21 %.
 2. **na výmere 12,5-23 ha** hospodári 1 341 žiadateľov a celkom táto plocha predstavuje 23 116,26 ha, čo z počtu všetkých žiadateľov predstavuje **9,53 %** a z počtu plochy iba 1,30 %.

Viazaná podpora príjmu

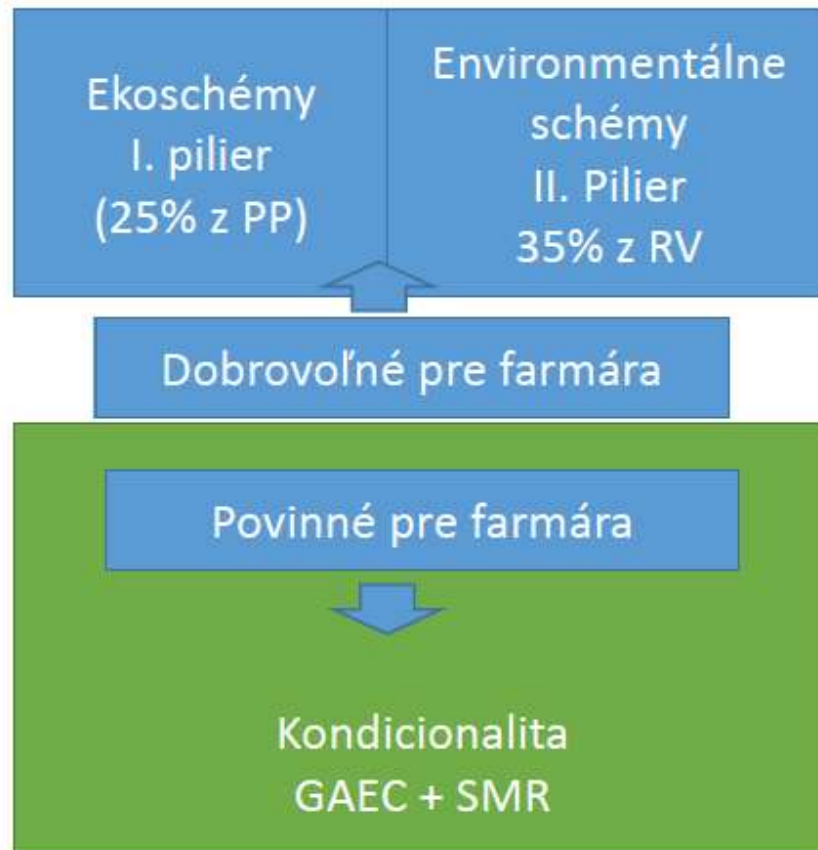
- ČŠ poskytujú viazanú podporu príjmu poľnohospodárom v konkrétnych odvetviach poľnohospodárstva a na konkrétne výrobky, vymedzené v súlade s prílohou I k nariadeniu (EÚ) č. 1308/2013, alebo na konkrétne typy hospodárenia v nich, ktoré čelia ťažkostiam a sú dôležité zo sociálno-ekonomických alebo environmentálnych dôvodov.
- Podpora **sa neposkytuje v odvetví tabaku a v odvetví vinohradníctva a vinárstva.**
- Má formu **ročnej platby na oprávnený hektár** alebo na **zvia** alebo ekvivalent zvierat'a.
- Podpora poskytovaná ako platba na zvia sa obmedzuje na odvetvia hovädzieho a teľacieho mäsa, mlieka a mliečnych výrobkov, ovčieho a kozieho mäsa, **včelárskych výrobkov (nové)** a priadky morušovej.
- Finančný príspevok na intervencie viazanej podpory príjmu je obmedzený na **maximálne 20 % (teraz 13%)** príspevku Únie stanoveného ČŠ v pláne NRP na intervencie pre podporu príjmu. Tento percentuálny podiel sa **môže zvýšiť najviac o 5 percentuálnych bodov (teraz o 2 %)** na bielkovinové plodiny, poľnohospodárom, ktorí kombinujú rastlinnú a živočíšnu výrobu, alebo poľnohospodárskym oblastiam, ktorým hrozí ukončenie výroby – najmä regióny hraničiace s Ukrajinou.

Nová zelená architektúra

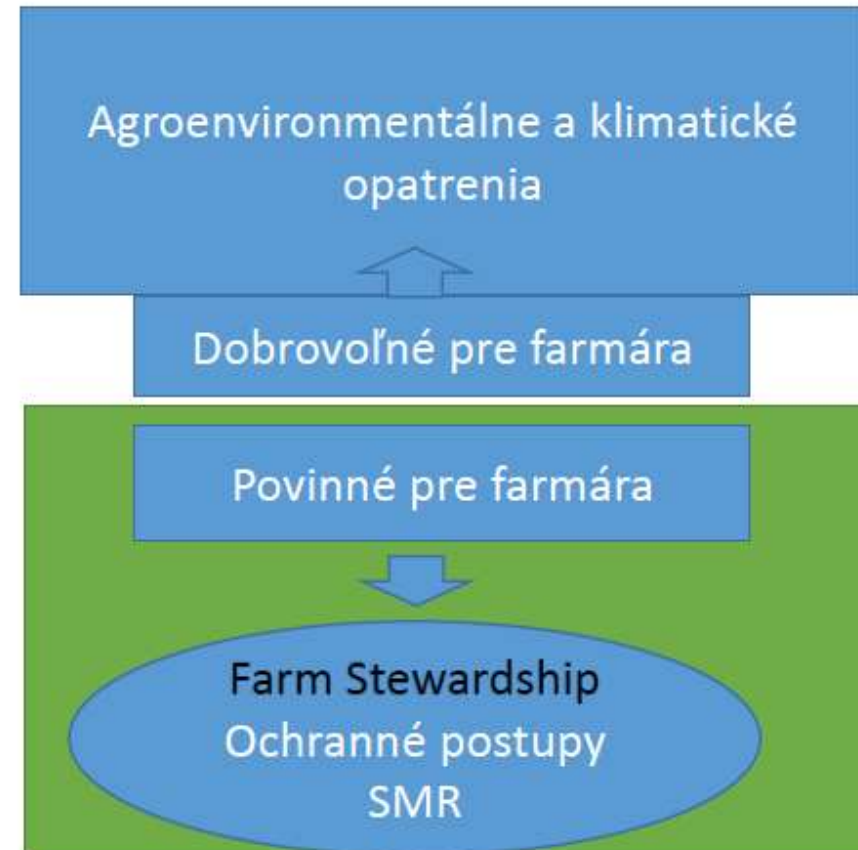
- Zabezpečiť príspevok k sociálnym, klimatickým a environmentálnym cieľom Únie (**sociálny cieľ 14 % a environmentálny cieľ 43 %, návrh EK je dodatočne doplniť cieľ 10 % pre rozvoj vidieka z NRPP**)
- **Stimuly namiesto podmienok:** na dosiahnutie environmentálnych a klimatických cieľov, napr. pomoc poľnohospodárom pri znižovaní rizika prechodu na udržateľnejšie a odolnejšie poľnohospodárstvo a nový prístup k spolufinancovaniu agroenvironmentálnych opatrení
- **Agroenvironmentálne opatrenia a opatrenia v oblasti klímy** - novým prvkom sú opatrenia týkajúce sa prechodu:
 - implementuje sa prostredníctvom akčného plánu prechodu,
 - sú dobrovoľné pre poľnohospodára, povinné pre členský štát,
 - podpora limitovaná sumou 200 000 eur vyplácaná v splátkach počas vykonávania akčného plánu prechodu.
- Intervencie **Platby ANC** a **Platby na územia Natura 2000** ostávajú vintenciách predchádzajúcich programových období.
- Členské štáty sú povinné implementovať AEKO, ANC s tým, že Natura 2000 je dobrovoľná.

Nová zelená architektúra

Súčasnosť

Budúcnosť

Prepojenie prierezových strategických dokumentov na úrovni SR

Previazanosť prípravy a obsahu dokumentov

Strategický rozvoj a efektívnosť investícií

Konzistentnosť a obsahová prepojenosť 3 národných dokumentov:

- ✓ **Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do r. 2040 – Slovensko 2040**
- ✓ **Investičný plán Slovensko**
- ✓ **Národný a regionálny partnerský plán 2028-2034**

Implementácia

- Komisia počas roku 2026 pripraví **špecifické odporúčania** pre členské štáty, zamerané aj na **poľnohospodárstvo**.
- Členské štáty aj v súlade s nimi do 31. januára 2028 predložia Komisii svoje **národné plány**.
- Národný plán bude obsahovať **samostatnú poľnohospodársku kapitolu**.
- Komisia **do 4 mesiacov od predloženia** národného plánu posúdi a v spolupráci s Radou prípadne schváli národný plán.

Ďakujem za pozornosť!

Ing. Milan Semančík
msemancik@slnet.sk